

Období druhé totality

Mgr. Soňa Nezhodová, Ph.D.

Po válce došlo k rychlé obnově obecní samosprávy a okresních institucí. Ve volbách 1946 zvítězila národně socialistická strana. Komunistická strana obsadila druhé místo, o vítězství ji však připravilo pouhých 15 hlasů. Únorové události roku 1948 měly v Hustopečích rychlý spád. Už 24. února 1948 se ustavil okresní akční výbor Národní fronty, o dva dny později městský akční výbor. Nastaly politické čistky, které zasáhly celou společnost. V roce 1949 byl v rámci zrušení zemského zřízení hustopečský okres zredukován na 27 obcí a stal se součástí Brněnského kraje.

V roce 1950 bylo založeno jednotné zemědělské družstvo a v následných letech došlo k realizaci násilné kolektivizace. V roce 1959 zbylo v Hustopečích jen pět samostatně hospodařících zemědělců. V 60. letech se nestabilní situace družstva zkonsolidovala a v roce 1965 se JZD umístilo jako nejlepší na okrese Břeclav. V roce 1975 došlo ke sloučení JZD Hustopeče, Starovice a Uherčice. V té době bylo hustopečské družstvo největším pěstitelem fenyklu v Československu. Koncem 70. let zde byl zahájen projekt Laktiform (ve spolupráci se švédskou firmou AB Medipharm) na výrobu probiotických přípravků pro zvířata.

Kromě JZD se v Hustopečích etablovala řada zemědělských podniků: Strojní a traktorová stanice (od roku 1948), Meliorační družstvo, Zemědělské stavební sdružení, Vinařské závody – provoz Hustopeče, Zemědělský nákupní a zásobovací závod Břeclav. V roce 1949 byly v Hustopečích založeny mandloňové sady, které postupně dosáhly největší výměry ve střední Evropě (např. v roce 1970 bylo v Hustopečích na 14 000 stromů mandloní). Na katastru Hustopečiči byla založena i farma státního statku Velké Pavlovice...

Na přelomu 50. a 60. let došlo v Hustopečích k „průmyslové revoluci“ a byly založeny podniky Drukův (později Jihokov, Plynokov), Nová huť Klementa Gottwalda Ostrava-Kunčice, Plnírna propan-butanu, Strojírny potravinářského průmyslu-Strojbal...

1. července 1960 byly Hustopeče začleněny do okresu Břeclav, což znamenalo úpadek politického významu města. Dne 26. února 1961 došlo navíc k pádu věže farního kostela sv. Václava, čímž byla poškozena i loď stavby. Snahy o zachování zbytku kostela byly díky místním a okresním komunistickým funkcionářům odsouzeny k nezdaru a v září 1962 došlo k úplné demolicí kostela.

I v Hustopečích našla odezvu koncepce „socialismu s lidskou tváří“, po krátkém uvolnění politického života (obroda politických stran, organizací a spolků, výměna ve vedení města), došlo 21. srpna 1968 k invazi vojsk Varšavské smlouvy a k velmi rychlé normalizaci. Politické čistky proběhly na všech úrovních, nejvíce v obecní samosprávě a ve školství.

V roce 1972 oslavilo město velkolepě 400. výročí povýšení na město. V říjnu 1976 došlo ke sloučení města Hustopečí s obcí Kurdějov. V té době dosáhly Hustopeče počtu 3 800 obyvatel. Tím město dosáhlo své předválečné velikosti, což byl nepochybně důsledek industrializace. S počtem obyvatel vzrůstala i bytová výstavba, počátkem 70. let bylo v Hustopečích na 735 trvale osídlených domů. Vznikly nové ulice jako Gottwaldova (Javorová), Školní, Lipová, Družstevní, Střední, Nová, Sídlištní, Větrná... Se vzrůstající zástavbou byl však čím dál patrnější odvěký problém Hustopečí, a to nouze o pitnou vodu. Ještě v 80. letech bylo zásobování vodou nedostatečné, město navíc nemělo čističku odpadních vod a platilo za největšího znečišťovatele vody na okrese. Z těchto důvodů bylo koncem 80. let upuštěno od rozšíření nové zástavby.

Události 17. listopadu 1989 v Praze našly odezvu i v Hustopečích. 22. listopadu 1989 se uskutečnila první revoluční demonstrace. Dne 15. prosince 1989 byla zvolena reprezentace Občanské fóra (OF) v Hustopečích. Politické turbulence roku 1989 končily v Hustopečích 22. prosince 1989 podpisovou akcí za zvolení Václava Havla prezidentem.